

اسم المساق: طرق البحث الكمي
مسار المساق: جميع المسارات
שם הקורס: שיטות מחקר כמותני
מסלול הקורס: כל המסלולים
مجال المساق: علوم تربوية السنة الدراسية
: السنة الأولى

שיטות מחקר כמותניות

קורס מספר 042012142
042012144
מרצה: מוחמד סייד אחמד
שנה"ל תשע"א

שעות קבלה: לפי תאום מראש

טלפון חיצוני: 04-6518251
דואר אלקטרוני: moh_s@qsm.ac.il.ac.il

מטרת הקורס:

קורס זה נועד לפתח חשיבה מדעית והקניית ידע ומיומנויות לתכנון מחקר. הקורס סוקר מטרות, עקרונות, תהליכים, וסוגיות במחקר במדעי החברה
יעדי הקורס:

1. להבין את השלבים השונים בתהליך החקירה המדעית
2. להבין את שיטות המחקר השונות אשר בשימוש בגרונטולוגיה
3. לרכוש מיומנויות בהגדרת בעיית מחקר, מושגים ובחירת מערך מחקר המתאים לבעיה
4. להבחין בין מחקר כמותני לבין מחקר איכותני
5. לרכוש מיומנויות ריאיון וכתובה מדעית

מבנה הקורס:

הקורס יתנהל במתכונת של שיעור, תוך דיון אינטראקטיבי בנושאים הנלמדים. הקורס מתבסס על הנושאים העיקריים בכל ספר העוסק בשיטות מחקר, כגון: נחמיאס, ד. ונחמיאס, ח. (1997). שיטות מחקר במדעי החברה. תל אביב: עם עובד. חומר קריאה נוסף מצוי בספרית האוניברסיטה, במחלקת הספרים השמורים ובמאגרי התדפיסים האלקטרוניים.

מטלות וציונים:

על הסטודנטים יהיה לקרוא חומר רלוונטי משיעור לשיעור, להשתתף באופן פעיל, להגיש מטלות ביניים בהתאם לדרישות ולהגיש בסוף הקורס עבודה מסכמת.

מבחן	60%
בוחן	10%
מטלה סופית	30%
סה"כ ציון	100%

המועד למסירת התרגילים והנחיות להגשתם יימסרו במהלך השיעור.

הערה: על הסטודנט לעבור את המבחן בציון לפחות 60 (ציון מתחת ל-60 לא ייחשבו ציונים של העבודה ושל הבוחן).

תאריך הגשת עבודה מסכמת: 04.06.2011 איחור במסירת העבודה (ללא סיבה ובאישור מראש) מוריד 5 נקודות.

נושאי הקורס:

1. הקדמה לקורס. השיטה המדעית, מטרות המדע, תהליך המחקר, אתיקה מדעית
תאור מטלות הקורס ורקע למטלות

קריאה:

Gilhooly, M. (2002). Ethical issues in researching later life. In A. Jamieson & C. Victor (Eds.), Researching ageing and later life: The practice of social gerontology (pp. 211-225). Philadelphia: Open University Press.

Jamieson, A. (2002). Strategies and methods in researching ageing and later life. In A. Jamieson- & C. Victor (Eds.), Researching ageing and later life: The practice of social gerontology (pp.21-32). Philadelphia: Open University Press.

2. הנחיות כלליות בכתיבת הצעות מחקר, דו"חות מדעיים ודו"חות מחקר.

3. יסודות בסיסיים של מחקר: מושגים, מושגים מורכבים, תיאוריה, הגדרות משתנה

קריאה:

Alley, D.E., Putney, N.M., Rice, M., & Bengtson, V.L. (2010). The increasing use of theory in social gerontology: 1990-2004. Journal of Gerontology: Social Sciences, 65(5), 583-590.

Bitheway, B. (1990). Age. In S.M. Peace (Ed.), Researching Social Gerontology. London: Sage- Publications.

Jamieson, A. (2002). Theory and practice in social gerontology. In A. Jamieson & C. Victor (Eds.), Researching Ageing and Later Life: The Practice of Social Gerontology (pp. 7-20). Philadelphia: Open University Press.

4. בחירת הבעיה המחקרית וניסוחה.
פיתוח השערות

5. דגימה

קריאה:

Kalton, G., & Anderson, D.W. (1989). Sampling rare populations. In M.P. Lawton & A.R. Herzog (Eds.), Special Research Methods for Gerontology. New York: Baywood Publishing Company.

Noble, R.B., Bailer, A.J., Kunkel, S.R., & Straker, J.K. (2006). Sample size requirements for studying small populations in gerontology research. Health Services Outcomes and Research Method, 6, 59–67.

1. מערכי מחקר

קריאה:

Bonk, J. (2010). Road map for the recruitment and retention of older adult participants for longitudinal studies. JAGS, 58(2), 303-307.

Challis, D., & Darton, R. (1990). Evaluation research and experiments in social gerontology. In S.M. Peace (Ed.), Researching Social Gerontology. London: Sage Publications.

Gordon, F.S. (2009). Longitudinal studies in Social Gerontology. In R.H. Williams, C. Tibbits & C. Donohue (Eds.), Process of Aging-Social and Psychological Perspectives (pp. 25-42). New York: Transaction Publishers, New Brunswick.

Hofer, S., & Sliwinski, M. (2006). Design and analysis of longitudinal studies on aging. In J.E. Birren & K.W. Schaie (Eds.), Handbook of the psychology of aging. Amsterdam : Elsevier Academic Press.

Newman, A. B. (2010). An overview of the design, implementation, and analyses of longitudinal Studies on aging. JAGS, 58(2), 287-291.

Wadsworth, M. (2002). Doing longitudinal research. In A. Jamieson & C. Victor (Eds.), Researching ageing and later life: The practice of social gerontology (pp. 99-116). Philadelphia: Open University Press.

9 – 8 – 7. שיטות לאיסוף נתונים – שיטות כמותניות ואיכותניות

קריאה:

Coleman, P. (2002). Doing case study research in psychology. In A. Jamieson & C. Victor (Eds.), Researching ageing and later life: The practice of social gerontology (pp. 135-154). Philadelphia: Open University Press.

Maxwell, J.A. (1998). Designing a qualitative study. In L. Bickman & D.J. Rog. (Eds.), Handbook of Applied Social Research Methods. Thousand Oaks, CA: Sage.

Nesserroade, J.R. (2006). Quantitative modeling in adult development and aging: Reflections and projections. In C.S. Bergeman & S.M. Boker (Eds.), Methodological issues in aging research (pp. 1-18). London: Lawrence Erlbaum Associates.

קריאה:

ורנר, פ. (2001). סקירת כלים להערכת תפקוד קוגניטיבי בקרב קשישים. גרונטולוגיה, 28(3-4), 103-118.

Bergeman, C.-S., & Wallace, K.A. (2006). The theory-methods interface. In C.S. Bergeman & S. M. Boker (Eds.), Methodological issues in aging research (pp. 19-42). London: Lawrence Erlbaum Associates.

Newsom, J.T. (1997). Social support measurement in group residences for older adults. Journal of Mental Health and Aging, 3(1), 47 – 66.

Werner, P., Heinik, J., Mendel, A., Reicher, B., & Bleich, A. (1999). Examining the reliability and validity of the Hebrew version of the Mini Mental State Examination. Aging: Clinical and Experimental Research, 11(5), 329-334.

12+13. שיטות לאיסוף נתונים - סקר

קריאה:

Firebaugh, G., & Haynie, D.L. (1997). Using repeated surveys to study aging and social change. In M. A. Hardy (Ed.), Studying aging and social change: Conceptual and methodological issues. London: Sage Publications.

Shuy, R. W. (2002). In-person versus telephone interviewing. In J.F. Gubrium & J.A. Holstein (Eds.), Handbook of interview research: Context and method (pp. 537-555). London: Sage.

Wenger, G.C. (2002). Interviewing older people. In J. F. Gubrium & J. A. Holstein (Eds.), Handbook of interview research: Context and method (pp. 259-278). London: Sage.

14+15 שיטות איסוף נתונים בלתי מתערבות.
ריבוי שיטות

קריאה:

Creswell, J.W. (2003). Mixed methods procedures. In J.-W. Creswell (Ed.), Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches (pp. 208-236). London: Sage.

Kellaheer, L., Peace, S., & Willcocks, D. (1990). Triangulating data. . In S.M. Peace (Ed.), Researching Social Gerontology. London: Sage Publications.

הסילבוס אינו סופי, ייתכנו שינויים.

ביבליוגרפיה נוספת:

1. عودة, احمد, & ملكاوي, فتحي. (1992). اساسيات البحث العلمي. اريد مكتبة الكتاني. (33-55).
2. שיטות מחקר במדעי החברה. עקרונות המחקר וסוגיו. (1990). יחידות 1,2,3,5 באוניברסיטה הפתוחה. יחידות(1,2,3,5).
3. שריד, מ. & שריד, י. (2006). המדריך העברי למשתמש בתוכנת SPSS. הוצאת מכון שריד. (141-124, 112-91, 206-190, 218-206).
4. בייט- מרום, ר. (1984). מבוא לסטטיסטיקה- שיטות לתיאור וניתוח נתונים והיסק ממדגם לאוכלוסיה. עם עובד, ספריה אוניברסיטאית. עמ' 1-56; 169-184.
5. איזנבך, ר. (1992). סטטיסטיקה ללא סטטיסטיקאים. ירושלים: הוצאת אקדמון.

Brian, W. (2005). Writing your Dissertation, Thomson Learning. U.K. pp. 69-84, 140-157.